

24.10.2007

Dnro 2579/4/06

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha Haapamäki

ASUNNON HALTIJAN LÄSNÄOLO JA VÄHIMMÄN HAITAN PERIAATE KOTIETSINNÄSSÄ

1 KANTELU

Kantelija pyysi 10.8.2006 saapuneessa sähköpostiviestissään oikeusasiamiestä tutkimaan Lappeenrannan kihlakunnan poliisilaitoksen menettelyä 7.8.2006 toimitetussa kotietsinnässä.

Kantelija arvosteli ensinnäkin sitä, ettei hänelle annettu mahdollisuutta jäädä seuraamaan hänen soluasunnossaan toimitettua kotietsintää tai kutsua paikalle todistajaa. Kantelijan mukaan muille asunnon asukkaille ei ilmoitettu kotietsinnästä, vaikka heidänkin tavaroitaan tutkittiin. Vielä kantelija arvosteli sitä, että hänen papereitaan oli jätetty sikin sokin, minkä lisäksi soluasunnon ja sen parvekkeen ovet oli jätetty auki.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Läsnäolo kotietsinnässä

Pakkokeinolain (PKL) 5 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan sille, jonka luona kotietsintä pidetään, tai hänen poissa ollessaan jollekin hänen talonväkeensä kuuluvalla paikalla olevalle on annettava tilaisuus olla etsinnässä saapuvilla ja kutsua siihen todistaja, jollei se viivytä toimitusta.

Saadun selvityksen mukaan kantelija oli paikalla kotietsinnässä puolisen tuntia, mutta hänet siirrettiin kiinniotettuna poliisilaitokselle ennen kuin kotietsintä hänen soluasunnossaan oli kokonaan ohitse. Läsnäolo-oikeus koskee käsitykseni mukaan kuitenkin koko etsintää. Tämä on myös lääninhallituksen poliisiosaston kanta. Etsintää johtanut vanhempi rikoskonstaapeli on siten menetellyt virheellisesti, kun kantelijalle ei ole annettu mahdollisuutta olla läsnä koko etsinnän ajan.

Lisäksi totean, että oman todistajan paikalle kutsuminen ei ole poliisin harkinnassa oleva vaihtoehtoinen menettelytapa, vaan kotietsinnän kohteella on

siihen oikeus oman läsnäolonsa lisäksi. Tietysti henkilö voi itse tyytyä vain käyttämään todistajaa. Lisäksi poliisiin olisi käsitykseni mukaan tullut oma-aloitteisesti ilmoittaa kantelijalle mahdollisuudesta kutsua paikalle oma todistajansa, kuten poliisiosaston lausunnossakin todetaan.

3.2

Kotietsinnän toimittamistapa muutoin

Saaduissa selvityksissä on kiistetty, että kantelijan asunto olisi jätetty sekaiseksi kantelijan kertomalla tavalla. Ainakaan asian lopputulokseen vaikuttavaa lisäselvitystä ei tältä osin liene saatavissa. Näin ollen tältä osin ei ole osoitettavissa poliisiin menetelleen moitittavasti.

Soluasunnon ovi ja parvekkeen ovi ovat poliisiltakin saadun selvityksen mukaan saattaneet jäädä auki. Vanhempi rikoskonstaapeli toteaa, että toisessa kerroksessa sijaitsevalle parvekkeelle ei ollut pääsyä ulkopuolelta ja asunnossa paikalla olleet henkilöt oli viety poliisilaitokselle. Ovi porraskäytävään oli lukittu. Näistä syistä kantelijan omaisuus ei vanhemman rikoskonstaapelin mukaan ole jäänyt todelliseen vaaraan joutua rikoksen kohteeksi.

Pidän vanhemman rikoskonstaapelin esittämästä huolimatta silti perustellumpana rikosylikomisarion näkemystä siitä, että poliisilla on velvollisuus huolehtia toimenpiteen kohteena olleesta omaisuudesta niin, että kohdehuoneiston ovet suljetaan samoin kuin ne olivat ennen etsintää. Tämä johtuu mielestäni jo PKL 5 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetystä vähimmän haitan periaatteesta, joka velvoittaa haitan tai vahingon vaarankin torjumiseen. Tähän on ilmoitettu kiinnitettävän poliisilaitoksen sisäisessä koulutuksessa huomiota. Saatan kuitenkin edellä esittämäni käsityksen vielä erikseen myös vanhemman rikoskonstaapelin tietoon.

3.3

Kotietsinnästä ilmoittaminen

Saadun selvityksen mukaan poliisi ei ole kohdistanut kotietsintää muuta kuin kahteen soluasuuntoon. Kantelija ja toisen soluasunnon haltija ovat saaneet tiedon kotietsinnästä heti. Tältä osin asiassa ei ole tullut esiin virheellistä menettelyä.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen vanhemman rikoskonstaapelin menettelyn virheellisyydestä hänen tietoonsa. Lisäksi kiinnitän hänen huomiotaan kohdassa 3.2 vähimmän haitan periaatteesta kotietsinnässä lausumaani. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Muutoin asiassa ei ole tullut ilmi menettelyä, joka antaisi minulle aihetta toimenpiteisiin.